

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rasu mule stvar, a ne sloga sve pokrvari. Narodna poslova.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Maholja. — U nakladi tiskare J. Krmptić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

Istak svakog četvrtka o

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepotpisani ne tiskaju, nepotpisani ne primaju. Predmeta za poštarnom stoji 10 K u obće. 5 K za vrijeme na godinu. iii K 5 — odu. K. 250 na pol godine. Izvan carine više poštarina. Plaća i utičaje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zastali 20 h., koji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmptić i dr. (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate.

Novici za predbrojbu, ogjaze lista šalju se zapunjenom ili polupunom pošti. Redovnice u Beču sa administracijom lista u Pulu.

Kad naručbe šalja tačno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajućem u otvorenom pismu, sa koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napisu „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 24749. Telefon tiskare broj 38.

Tražimo dlužno svoje pravo.

U predposljednjem broju velezaslužnog Narodnog Lista, čitamo pod naslovom „Tabla na c. k. carinarskom uredu“ slijedeću nevjerovjitu a ipak istinitu vijest: „U Voloskom imademo c. k. carinarski ured, ali taj je jedino za Talijane i Niemce, pošto ima samo njemački i talijanski napis. Hrvatskomu jeziku dakako ni traga.“

Slavnim c. k. financijskom ravnateljstvu u Trstu preporučamo, da naloži, da taj ured ima i hrvatski napis.“

Naši prijatelji na uredničtvu onoga lista neće nam zamjeriti ako im iskreno kažemo, da se ljuto varaju ako misle, da je jednostavnim preporukom kod ravnateljstva finance u Trstu išta postignuti. Dao bo ravnateljstvo, na kojem se šire i šepire većinom nama neprijazni Niemci, da se kad obazire na naše odlučne, pravedne i u zakonu utemeljene zahtjeve, kamo li da će se obazriet na jednu-bavnu preporuku! U ostalom ta preporuka neće ni doći do usju onih, koji bi je imali uvažiti.

Taj dakle nepomažu dobrohotne i umiljate preporuke, već treba, da oni, koji su na to pozvani u ovom kotaru, odlučno zatraže od ravnateljstva finance u Trstu neka se zakon vrši. Prava bo je rugaba i sramota, što neima na c. k. carinarskom uredu u kotaru, napućenim skoro izključivo Hrvati, hrvatskog napisa. Ili je možda taj ured ustrojen samo za onu šćicu priandranih Talijana i Niemaca?

Začudno nam je što se je s naše strane tu rugaba do sada miče trpilo u ovom kotaru, gdje imade toliko naše inteligencije i gdje je narodna svijest liepo azvila.

Šta bi učinili naši susjedi Talijani, a im c. k. oblasti stave u kojem njihovom gradicu njemačko-hrvatski napis? Ili mo zaboravili šta su oni počinili radi vježbenih tabla na kotarskih sudovima u Istri, Kopru, Poreču itd. itd.? Zar se ise nesjećamo ostrih njihovih prosvjeda spomenica proti dvo- ili trojezičnim nadpisim na postajali nove željeznice Trst-preč? Ovdje im se nije nanielo nikakvu uprvadu jer bijahu svuda talijanski nadpis, ali oni neće, da trpe uz talijanske, kodjer hrvatske nadpise. Oni dakle prodjedu i rogobore proti zakonitim i pravednim hrvatskim nadpisom, a mi da sumo na nezakonito i nepravedno postunje c. k. oblasti? Ništa!

Radi toga pozivljemo naše občine, da hitajevu odlučno od c. k. oblasti neka se državne temeljne zakone, na koje su sigeli svi državni činovnici.

Preporučamo osobito našim občinama uzduž državne željeznice Herpelje-čala i Rovinj, da zahtjevaju na postajali hrvatske nadpise. Nije li za nas sramo- te i ponižujuće, što neima na nijednoj stanji u hrvatskih občinah Buzet, Roč i zinj hrvatskoga nadpisa? Ako se vozi- ginec tom prugom od Bazeta niže, mi- li mora, da je usried Italije, doćim staj- je uz čitavu prugu sve do pred vrata- adova Rovinj i Vodjanj izključivo hrvat- narod.

Kad se je dogradilo tu prugu, bijahu pravne table za sve postaje i sa hrvatskim nadpisim, nu na jednostavni prosvjed talijanski vikača zabacila je željeznička uprava one nadpise pustiv samo talijanske. Kupnje su molile neke naše občine, da se postavi i hrvatske nadpise, ali se uprava državnih željeznica obazirala više na nezakonite zahtjeve naših za nevolju susjeda,

nego li na ponizne i zakonite molbe naših občina.

Tako se događa nama svuda i u svračem kud kod c. k. oblasti ponizno molimo ili pokorno preporučamo. Kod tih oblastiš nevriedi ona naša krasna poslovica, da umiljato janje dvie majke siše, već ona druga, koja kaže, da diete, koje znade bolje vikati i derati se, dobije veći komad kruha.

Kušali smo dakle u što i što slučajeva prositi i moliti, pak nas odpravio pod jednom ili drugom izlikom praznih ruku! Kušajmo jednom tražiti i zahtjevati zakonitu u ruci, odlučno i bezobzirno, pa da vidimo da li ćemo biti bolje sreće.

Mi smo se naučili od naših susjeda koječemu što nam ne sluzi ni na korist ni na čast; naučimo se od njih čemu dolžnomu ili koristnomu. Slijedimo ih u zahtjevanju naših narodnih pravica. Oni postizavaju vrlo često vikom, krikom i uličnim demonstracijama velike uspjehe, doćim ostajemo mi navadno praznih ruku čvrsto utemeljenimi i opravedanim molbama. Njima je kod svakog potužeća pučkom poznato im načelo: „Osar tutto“, koje ih obično neizdaje. Kušajmo sve, misle si oni, pa kud puklo da puklo. Pa zašto da ih mi u tom neslietimo?

Istina je, da smo mi posve druge naravi, da je naša narav nacija i naša ćud golubinja, ali nam se valja nakon toli gorkog izkustva i poslije tolikih razočaranja, konačno otrseti takove naravi i takove ćudi.

Dalnja je istina, da se mi u sarla- tanstvu i komedijanstvu sa Talijanima nemožemo mjeriti, jer su oni u tom pravi majstori. A za poulične demonstracije i za kojejkakve izgrede hoće se, osim dobre organizacije, tukotjer tih svojstava. Medju- tim možemo mi tomu suprostaviti naše pravo i zakon, koj se ne smije i nemože niomiti, ako se budno nam pripuzi i odlučno zahtjeva, da se do zadnje točke provede.

Tražimo dakle svuda i svugda od c. k. i od autonomnih oblastiš odlučno i bezobzirno, da se zakoni vrše, da se pravica posteno kroji, jer koji napušta svoja prava — kopa sam sebi grob.“

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 1. maja 1904.

Prošloga tjedna obdržavala je zastupnička kuća četiri sjednice: utorak, sriedu, četvrtak, petak, skoro svaki dan po šest ura. Sve dane se je vodila obstrakecija: čitalo se je doslovno interpelacije i predloze, glasovalo po imenih u peticijah, i pak govorilo o jednom prešnom predlogu. Provelo se je nasilno izbor delegacija, ali dalje se nit nastijleni nemože.

Događajni nasilno i bar hipno uisštenoga strajka željeznčkih činovnika i sluga u Ugarskoj i Hrvatskoj imali su svoj odnjev također u austrijskoj zastupničkoj kući. Dr. Ellenbogen sa drugovi, socijalnimi demokrati, podnesao je tri interpelacije na c. k. vladu, u kojih u glavnom pita, kako se može rabiti skupnu vojsku za zatiranje onih koji se dižu za opravdane svoje zahtjeve. Tu ima silno ostrih izrava proti grofu Tisi. Takovih izrava ima i u ustmenom upitu na članove predsjedništva zastupničke kuće, u kojem kaže, da bi morali upozoriti Njegovo Veličanstvo, da nije u redu što sjedi za stolom sa čovjekom, koj je od glave do pete krvju i sramotom poliven.

Dr. Bartoli bio je svojedobno dobio ukor od okružnoga sudista u Rovinju za to što se je ponošao zlo u jednoj pravdi kod koje se je hrvatski razpravljalo. On je, u tom njemu podieljenom ukoru viču „poveru imuniteta, pak je stoga bio molio za zaštitu predsjednika zastupničke kuće. Predsjednik je to priobio kod Koerberu kao upravitelju ministarstva pravosudja, a ovaj je na to odgovorio u sjednici 26. prošloga aprila. Dr. Bartoli, reče Koerber, predbacio je bio državnom odvjetniku, što rabi hrvatski jezik, i tim partitno postupi i uvlači politiku u sudbenu dvoranu. Za to je dao sudbeni dvor ukor dru. Bartoli-u, i sud je to učinio vječ svuju dužnost, koja mu nalaže da se brine za redoviti tečaj razprave, za čast pripadajuću sudovom. Po njema- nikakve sveze sa položajem branitelja kao zastupnika. Dr. Bartoli dobio je i sa ministarske stolice, što je zaštitio. Zlostno je što njega, Istrana, mora Niemac Koerber učiti, da mora poštovati jezik, koj govori velika većina pučanstva u Istri.

Zastupnik Basevi podnio je interpelaciju radi telefoničke sveze gradova Istre i Opatije, da se najme ta sveza provede. Mi znamo da su se naši za to već često zauzimali, i prošlih dana, jer je naročito velika sramota, što Opatiju još nije telefonički vezano sa Bećom, i u obće svijetom. Ministarstvo trgovine je već od dulje vremena odlučilo telefonsku svezu, ali ministar financija neda do sad novaca. Za sad jih je privolio samo za svezu Opatije i Voloskoga sa Kastvom. Po malo će i drugo, jer će se i on morati sramiti, što se za takve danas nužne i unosne stvari mora moljati.

Zastupnik Spinčić podnio je interpelaciju radi zabrane hrvatskih zastavnica učenicom pučkih škola občine Kastav i Volosko-Opatiju, prigodom dolazka Njegovoga Veličanstva u one strane, zabrane uzledile od c. k. kotarskoga poglavara i predsjednika c. k. kotarskoga školskoga vieća na Voloskom, putem školskih ravnateljstva, mimošav občinske oblasti. Nečuveno je da pred- stavnici c. k. oblasti zabranjuju nošenja zastava, pod kojom se je za cara i kralja te monarhije prolilo na potoke krvi. Grozno je da se medju djecom hoće da si izbeždovinstvo. Naš narod stalno neće zaboraviti tih uvreda, te se prema tonu u svakoj pilici vladati.

Dr. Steinwender reko je za- st up. Glocu „Dummer Kerl (luda). Choć je zahtjevao sastav odbora za izo- brenje negodovanja Steinwendera. Odbor je odlučio da se negodovanje izreče. Vit- Berks je o tom izvjestio načinom, koj je vriedjao Choča i drugove, i koji su kasnije radi tog Berksa napali. Zast. prof Stern- berg zagovarao je izrećenje negodovanja. Pri ton je zestoko udarao na tobožnju nje- mačku kulturu. Njemački profesori i nje- mački advokati morati bi se učiti pristoj- nosti od Choča i drugova, koji zastupaju do 100.000 poštenih čeških radnika. Za predlog odbora glasovalo je 87, proti predlogu 85 zastupnika. Na jednoj strani svi Niemci, na drugoj svi Slaveni, Talijani i socijalni demokrati izšli su iz dvorane.

Predsjednik zastupničke kuće htjeo je dati provesti izbor u kvotnu depu- taciju. Zast. Choć je tomu prigovorio, a predsjednik je dao ipak obaviti taj izbor nasilno dne 2. maja, očitim prekr- senjem poslovnoga reda, uz buku i prosvjede sa strane čeških stranaka.

Medjutim što sjednice zastupničke kuće tako prolaze; nastoje Poljaci Javor-

sky i drugovi, da se dodje do redovitoga parlamentarnoga rada. Razpravljaju medja sobom, sa predstavnicima Čeha, Hrvata i Slovenaca, sa predstavnicima Niemaca, sa Koerberom. Predlagali su, nek se razpravi najprije osnova za promjenu poslovnoga reda, pak proracun. Česi, Hrvati i Slovenci su pristali na to, ali Niemci neće. Oni hoće da ostane poslovi red, koj dopušta obstrakeciju. Poljaci su prihobili Niemcem skromne zahtjeve Čeha, ali Niemci neće da na to pristann. Poljaci još kažu da ne- gube nađe, premda su ja već stalno izgu- bili. Vlada je u stisci radi novaca, jer pa- ragrafom 14. nemože pokrivoti nego redovi- te troškove. Ipak neće da ništa poduzme što bi omekšalo Niemce. Ruje proti mla- doćehom u češkom narodu, hoće da jih zasili, i da medju tim vlada paragrafom 14. Čini to sve, jer tako hoće Niemci, i izgvara se tim, da kad bi što Čehom pustilo, onda bi Niemci poteli obstru- irati. Ovrko se napried nemože, i već je skoro stalno da će se ovoga tjedna odro- čiti zasjedanje.

Dne 28. aprila imala je sjednicu gos- podnoga kuća. Izabrana je i ona svoje članove za delegacije. Stari dr. Unger, pred- sjednik carevinskoga sudista, postavio je sa drugovi predlog na promjenu zakona ob odsteti, sa strane države, krivo odsu- djenih, odnosno i onih koji su krivo u iz- tražnom zatvoru. Promjene ida na to, da se krivo odsudjene, odnosno i krivo za- tvorene, bolje odsteti moralno i materijalno, nego li se to po sadanjem zakonu čini, i bilo bi posve pravo.

Za čast Petra Zrinskoga i Krstu Frankopana.

Zast. Blankini i drugovi podnesli su dne 28. aprila t. g. interpelaciju na mi- nistra-predsjednika, u kojoj ga pitaju: da li je voljan dati pretražiti gdje se nalaze smrtini ostanci hrvatskih junaka i mučenika Petra Zrinskoga i Krste Franko- pana; da li je istina, da su si ostanci izdželi baš onda, kad su ih zahvalni Hr- vati htjeli dati preneti u Zagreb; da li hoće narediti, da se odstrani lažni i ne- dostojni nadgrobni napis o umorstvu spom- enutih dvih hrvatskih junaka, nalazeći se na ploči blizu crkve u Bećkom Novom mjestu?

U obrazloženju veli se medju ustalim, da su ti junaci cietoga hrvatskoga naroda pali pod krvničkom rukom dne 30. aprila 1671., rad ljubavi do domovine svih Hr- vata, iz želje služiti njoj i za vjernosti do Njegova Veličanstva.

Politički pregled.

U Puli, dne 4. maja 1904. Austro-Ugarska.

Dne 2. o. mj. stigao je car i kralj Fran Josip u Budimpeštu, gdje će se za- držati dulje vremena.

Zajedničke konferencije ministara, za- počete prošloga čedna u Beču, nastaviti će se ovoga čedna u Budimpešti. O uspje- hu tih konferencija zavisi također s zov delegacija, premda se drži kao gotovo, da će se delegacije sastati već dne 16. o. mj. i to ovaj put u Budimpešti. Njeg. Veličanstvo primiti će obje delegacije dne 17. o. mj. u kraljevskom dvoru u Budimu.

U posljednjoj sjednici poljskoga kluba izvijestio je vitez Jaworski o tečaju pre- govora izmedju Čeha i Niemaca. Sjednici prisustvoval je i poljski ministar zemljak dr. Pientak. U sjednici bijaše prihvaćena

prije nosio sa grbom, ali ga je mlatačka ruka kasnije skinula i zamijenila drugu, da Krčani ne bi zaboravili, kako im je pod mlatačkom vladavinom bilo dobro; to podizale su im bogate oltare! Vriedno bi bilo poznati porjest i onih predmeta kod ove stolne crkve, što nose na sebi lva sv. Marka. Da nije i to samo krinka? Iz crkve se u ulicu u Frankopansku kulu, koja leži u biskupskom vrtu, gdje se je zanimao za svaki i najmanji historijski predmet. Frankopanska je kula u Krku vrlo stara, nekoi drže, da ju je sagradio knez Dajmo, koji se je prvi počeo nazivati Frankopanom. I na ovoj je kuli mlatačka oholest postavila svoje znakove. Odmah za tim se je njegovo veličanstvo iza kako je još razgledalo knjižicu Algarotti, sa svojom pratnjom uputilo prema parobrodu na kojem je odputovalo, ostaviv medju ordješnijim siromasima malenu uspomenu, porazdieliv im 30 kr.

Na našem se c. kr. sudu još uvijek talijancu pod njemačkim nadpisom. Govori da, sudci mole stranke, da im ne prave neprilika, zahtjevajući po zakonu, da se zapisnici pišu u hrvatskom jeziku, dok ne bude imenovan novi sudac, a nekoi naši da se puštaju za nos vidi, te da se drže one: „Ja ću te pustiti u miru, ali . . . . .“ Mi u ovo ne vjerujemo, a ipak to iznašamo u javnosti, neka znaću naš, što se naokolo govori, pak da postanu jednom brkati, ako ih još nisam do sada brci probili. Kod drugih ureda sve po staru. Svi i svuda Talijani. Porazni se je uredu premjestio u novu palaču, ali je ponio sobom i objesio povri vratlju i onih staru, željeznu, talijansku tablu sa dvo-glavim orlom; ta bodnili ne moraju baš znati, komu plaćaju porez.

Kako sam već u početku spomenuo ja sam već dobro ostarao, a poznato je, da stari rado sanjaju, pa sam i ja sanjao ovih dana čudan san, koji je veoma zanimiv, pa ću ga ovdje opisati čitateljem dične „Naše Stoge“.

Sanjao sam, da sam došao u neku talijansku občinu, sad već ni sam ne znam u koju, gdje su bili izbori. Dugo su se izbornici prepirali, koga će izabrati načelnikom, ali nisam mogao nikako naći između sebe sposobne osobe za načelničku čast. Ja sam slučajno nekako zabasao medju njih, pa kad me opazio jedan zdepnjati gospodin, preporučio je mene za načelnika. Datto, fatto, mene su izabrali načelnikom, a da i nisam nisam znao kako. Kao načelnik počeo sam uredjivati občinu i odmah sam počeo fabrikat kuće. Razumljivo se, da sam fabrikal na dug, jer u kasi nije bilo novaca. Baš kad sam ja davno na fabriki nekoje naloge, doletio je kmeni čoravi občinski poslužnik, javljajući mi, da je u občinu došao neki kralj. Ja ne budi licu, potreim kući, na- vučem na sebe frak i idem u vizite k tome kralju. Odmah čim sam se predstavio, upita me kralj u talijanskom jeziku: „Mi conose, Signor podestà?“ „Buduć sam bito načelnik talijanske občine, odlučio sam odgovoriti talijanski i odburio brate po domaću kralju: „O starija, come no Maesta!“ Nedom sam izrekao ove riječi, čušu me jedan bodulski bragešar dodav: „Co tako odgovara jedan načelnik jednom u kralju?“ Ovu sam čušu tako oćutio, da sam se odmah probudio i našao na postelji, a kralj ni bodulskom bragešaru ni traga ni glasa. — Čujem, da je krčki gambaro jako dobar pogodjak sanja, možda bi znao i ovu sanju protumačiti, pa ću ga ja bogato nadariti.

Razne primorske vesti.

Mjesto providca III peljara (pilota). Kod lučkog kapetanata u Trstu otvoreno je mjesto pomorskog providca sa podiznjom plaćom od 1200 K, te 360 K ako, dopleite i odjelo. Molbe valja poslati do dne 14. maja lučkomu kapetanatu u Trstu sa dokazi o sposobnosti, austrijskom podanictvu, zvratom tjelesnom ustrojstvu, o poznavanju zemaljskih jezika te o položenom izpitu za lučkog providca I. razreda i o eventualnoj dosadašnjoj službi.

Težka obuća. U glasilo talijanskih socialističa „Il Lavoratore“ u Trstu čitamo težku obuću profi talijanskomu župniku u Grozjanu g. Vesselli-u, da je prevario neku taurošnju ženu za veliku svotu novaca.

Neznamo da li je prek. bisk. ordinarijat u Trstu učinio kakve korake proti župniku ili proti listu, zbog te obućbe.

Kanal između Beča i Trsta. Ministarstvo trgovine u Beču dobilo je neki novi nacrt za gradnju vodnog puta ili kanala između Beča i Trsta. Ime toga sastavljača nacrtu nije poznato.

Njegov kanal bio bi dug 500 kilometara a stajao bi 500 milijuna upotrebiti sve vode sposobne za plavlbu koje se nalaze na tom putu iz Beča do Trsta.

Po tom nacrtu prenašali bi željeznički vlakovi ladje preko juških alpa i preko Simeringa!

Taj smionu nacrt jestli će po svojoj prilici moljci u ministarstvu trgovine prije nego li bude kanal sagradjen.

Mjesto nadravnatelja u c. k. kazinioni u Kopru. Državno odvjetništvo u Trstu, raspisuje natječaj na izpražnjeno mjesto nadravnatelja u c. k. kazinioni u Kopru.

Molbe za to mjesto valja odposlati službenim putem c. k. državnomu odvjetništvu u Trstu najdalje do 15. maja ove godine.

Doblo po nosu. Talijanski zastupnik iz Istre na carevinskom vijeću g. Bartoli interpelirao je ministra pravosudja radi tobožnje uvrijeđe, nanešene mu od sudaca okružnoga suda u Rovinju, tim, što ga je predsjednik kod neke razprave ukorio radi njegovog nepristojnog ponašanja. On je naime branio kod razprave u Rovinju dne 12. februara 1904. jednu stranku, te je dobacio državnomu odvjetniku, koji se je služio jezikom stranaka t. j. hrvatskim jezikom, da postupa pristrano i da uvadja politiku u sud, na što ga je predsjednik oštro ukorio. Na to je Bartoli naglo iznašao iz sudbene dvorane nječakajuć osude, te za sobom bućno zaklopilo vrata.

Na njegovu interpelaciju odgovorio je predsjednik carevinskoga vijeća u ime ministra pravosudja, da je predsjednik na onoj razpravi posve pravilno i zakonito postupao te da nije povriedio Bartoli- na kao branitelja stranke, ni kao državnoga zastupnika. G. Bartoli u se nije ovoga puta posrećio njegov glasovati: „Osar tutto!“

Sumporaste žigice „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.“ Posredovanjem ravnateljstva naše „Družbe“ stavljene su u promet nedavno najčienije sumporaste žigice na korist „Družbe.“ Kako doznaje „Nar. L.“ s upućene strane nenalaze, te žigice onu prodaju, kako se je očekivalo, premda ih narod najviše kupuje. Razlog tomu biti će taj, što trgovci i prodavaoci tih ostalih družbinskih žigica nisu još uće upućeni, da su u prometu i sumporaste, jeftinije žigice. Radi toga ih upozorujemo na tu okolnost i ujedno molimo, da bi što više tih žigica razpćali na korist naše „Družbe.“

Porinuo „Nadvojvode Fridrika“.

U subotu u jutro obavilo se sa brodogradionice sv. Marka u Trstu svečanim načinom porinuoće nove oklopnjake „Nadvojvoda Fridrik“ naše ratne mornarice. K toj svečanosti doplovio je iz Pule više ratnih brodova a iz Beča došao je nadvojvoda Fridrik sa suprugom nadvojvodkinjom Izabelom i sa dvjema kćerima i sa pratnjom. Za svečanost došao je iz Beča također zapovjednik ratne mornarice admiral barun Spaun.

Nadvojvodska obitelj stigla je u Trst dan prije željeznicom te se je odmah ukrcala na yacht „Pelikan“, koji je bio usidren sa ostalimi brodovi ratne mornarice pred trćanskom lukom.

Na dan porinuća skupilo se u brodogradionici sv. Marka veliko mnoštvo naroda, predstojnici sviju oblasti, vojničstvo i nekoliko državnih zastupnika.

U 7 sati u jutro usidriše se svi brodovi ratne mornarice pred brodogradionicom, da iz bliza prisustvuju svečanom činu. Okolo 9 sati doplovio je tamo i yacht „Pelikan“ sa nadvojvodskom obitelji, koju su ostali brodovi strijeljanjem iz topova pozdravili. Odmah zatim iskrcase se nadvojvode na maleni parobroditi koji ih je dovezao na brodogradionicu, gdje ih je dočekao namjestnik grof Goess i poglavice oblasti. Čim se smjestiše visoke te osobe na krasno okićenoj tribuni započe blagoslov novog broda. Blagoslov obavio je župnik vojne mornarice preč. G. Uředniček uz podvorbu dvojice svećenika mornarice.

Poslie blagoslova nagovori zapovjednik barun Spaun nadvojvodkinju Izabelu, koja je novomu brodu kod krsta kumovala. On joj se zahvali u ime ratne mornarice na izvanrednoj usluzi i časti, koju je mornarici izkazala, te ju zamoli, da obavi čim krštenja novog broda. Nadvojvodkinja odvrati, da se radi odazivlje njegovu pozivu, spomenu junačka djela nadvojvode Fridrika, koja neka budu uvijek uzorom budućoj momćadi novoga broda, koji nosi njegovo ime.

Pošto je kuma izrekla propisanu izreku krštenja, pritise električno puce, koje bijaše u savezu sa višecom staklenkom šampanjca, koja se razbi o bok novog broda. Na to započnu posljednje radnje za porinuoće broda, koji se je počeo točno okolo 9.42 lagahno i veličanstveno spuštati u more — te se zaletio do 350 metara daleko od obale. Vojnička glazba udarala je za tog svečanog trenutka čarvku, mnogobrojno občinstvo klicalo je radostno pozdravljajuć novi brod dočim su topovi gurali sa ratnih brodova, koji su tim pozdravljali svog novog drugu.

Poslie podne od 3—4 bijaše sastanak na oklopnjaci „Thegethof“, kamo bijahu pozvani poglavari oblasti, odličnie občinstvo grada Trsta, vojničstvo, štampa itd. Okolo 5 sati došla je na brod i nadvojvodska obitelj pozdravljena gruvanjem topova. Pozvani gostovi bijahu posluženi hladnom hranom i pićem. Na brodu igrale su dvie vojničke glazbe i tamburaški zbor mladih mornara, koji je odigrao i više slavenskih komada.

Imenovanja i promještjenja u sudbenoj struci u koliko se tieu Istre; G. Dr. Andrija Sancier savjetnik okružnog suda u Rovinju imenovan je savjetnikom zem. suda u Trstu; g. Dr. Anté Veróna savjetnik okr. suda u Rovinju imenovan je savjetnikom trgov. pomorskog suda u Trstu; g. Dr. Antun Sbiša zamjenik drž. odvjetnika u Rovinju, imenovan je savjetnikom okr. suda u Rovinju. Imenovani bijahu nadalje savjetnici tribunala, predstojnici kotarskih sudova g. Vjekoslav Martinec u Poreču i g. Rikard Paulin u Podgradu te ostaju obijca na dosadašnjem mjestu.

Kotarskimi sudci bijahu imenovani sudbeni pristavi: g. Emil Rencel iz Poreča u Gradiški, g. Ivan Cegnar iz Labina u Malom Lošinj; g. Makso Černe iz Voloskog u Krku. Tajničma tribunala bijahu imenovani: g. Dr. Marko Cosulich pristav u Lošinj, tajnikom u Trstu; i g. Antun Colombio, pristav u Pazinu tajnikom u Rovinju.

Proljeatni vozni red na državnih željeznicah u Istri. Dne 1. maja stupio je u porubu proljetni vozni red na državnih željeznicah iz Trsta u Pulu i Rovinj i iz Trsta u Poreč i natrag. Na pruzi Divača-Pula vozići će svakog utorka i svake subte novi brzovlak br. 5. koji će biti u savezu sa bečkim brzovlakom južne željeznice br. 2/a. Taj će brzovlak odlaziti iz Divače u 6 sati 35 časaka u jutro a stići će u Pulu u 9 sati 25 časaka. Zaustavljati će se samo na postajah Hernelje-Kozina, Buzet, Roč, Lupoglav, Cerovlje, Pazin i Kanfanar. Teretni vlak br. 71. vozići će (koji odlazi iz Divače u 5:35, iz Kozine u 6:17 u jutro) te teretni vlak br. 171 (koji odlazi iz Hernelje u 6:40 u jutro i dolazi u Trst u 8:10) također putnike u II. i III. razredu.

Na istarskih prugah ostaje inače dosadašnji vozni red. Svake nedjelje i blagdau vozići će također na pruzi Trst-Hernelje-Divača osobni vlak br. 122/22 (koji odlazi iz Trsta-Sv. Andrej u 2:29 po podne) te vlak br. 21/121 (koji odlazi iz Divače u 7:50 u večer i dolazi u Trst u 9:25. Za ove vlakove izdaju se vozne karte također po sniženih cijenah.

Knjige sv. Jerolima. Pišu nam iz sjeverne Istre. Onomadne čitali smo u trćanskoj „Edinosti“ liepu preporuku i

pohvalu književnomu društvu sv. Jerolima u Zagrebu, koje izdaje svake godine 4—5 vrlo liepih, poučnabo bavnihi kojizica, pi-sanih lahkim i razumljivim jezikom za naše seljake, obrtnike, djake srednjih pučkih škola itd.

Ovo društvo imade članova, koji plate jednom za uvjek 10 kruna te dobivaju za tu svotu svake godine sve knjige dok su živi; druga vrst članova plaća samo 1 krunu na godinu i oni dobiju za taj neznatni novac sve knjige.

Koliko nam poznato neima drugog društva, koje bi dobio za tako nisku cieniu toliko knjiga, dobrih t. j. poučnih i zabavnih i svakomu lahko razumljivih. Radi toga preporučamo našem rodoljubnom svećenstvu, da nastoji začlaniti u to prekorisno društvo što više mladića i muževa iz nižih slojeva pučanstva, da se knjigami istoga bogato okoristi.

Razne vesti.

Blagoslovljenje zastave pjevačkoga društva „Gundulić“ u Dubrovniku. Hrvatsko pjevačko društvo „Gundulić“ u Dubrovniku objelodanilo je sljedeći poziv: „Čast je prijaviti svim Hrvatima i svim hrvatskim društvima, da naše hrvatsko pjevačko društvo „Gundulić“, koje je lanjske godine imalo svečano posvetiti svoj barjak, te je bilo usilovano odustati od te namjere, jer su naša braća u Banovini ljuto stradala, da smelnu sa sebe . . . . .“ određilo je izvršiti taj svečani čin na Duhođe 22. i 23. svibnja o. g. što će usamo okriepiti i sjajediti nas braću u utvrditi onaj vez, koji neće popucati, dok ne dočeku sretni dan velike i ujedinjene Hrvatske, vapaj od toliko pokoljenja i želja živa svih vi-tetkih boraca, koji su posvetili svoju snagu i svoj život toj svetoj zadaći.

Spomendan na Zrinjskog Frankopana. Dne 30. aprila god. 1671. pali su u bečkom Novom Mjestu pod krvičkim mačem hrvatski veličani grof Petar Zrinjski i knez Fran Krsto Frankopan, koji su bili dovabljeni u Beč uz obećanje, da im se neće ništa dogoditi i da će im se oprostiti što su htjeli svoj narod osloboditi od njemačkih tlačitelja izvanjskom pomoći. Nu mjesto oprosta odrubiše im dne 30. aprila 1671. na javnom trgu u bečkom Novom Mjestu junačke glave.

Hrvatski narod slavi od dvie stogodišnje njihove smrti amo svake godine uspomenu na ta dva svoja veličana i mučenika pa su i ljetos dne 30. aprila čitane širom Hrvatske mise zašušnice za najglasovitije hrvatske veličake, kojim bila vječna slava!

Knjizevne vesti.

„Pokret.“ Pod tim naslovom počeo je izlaziti novi list kao glasilo hrvatske napredne stranke, što ga je u Zagrebu pokrenuo dr. Milan Heimrl sa drugovi. List će izlaziti svake nedjelje i stoji na godinu u Zagrebu 8 K, van Zagreba 9 K.

Pjesme Rikarda Katalinića-Jeretova. Uprava „Matica Hrvatske“ u Zagrebu zaključila je u zadnoj svojoj sjednici, da će medju svojim ovogodišnjimi knjigami izdati također izabraue pjesme g. Rikarda Katalinića-Jeretova.

Ova će viest stalno obradovati mnogobrojne prijatelje i štovatelje našega odličnoga suzemljaka i nekadašnjeg našeg suradnika g. Katalinića-Jeretova.

Razni prinosi.

Izpravak. U izkazu prinosa „a djačko podporno društvo u Pazinu“ pribocenom u „Našoj Slogi“ od 21.4. 1904. stoji da su p. n. gg. Niko Mardešić i supruga dali K 10 za isto društvo. To se izpravlja tim da su ista gg. Niko Mardešić i supruga dali K 100 (sto.)

Otvoreno pismo.

Visoko c. kr. namjesništvo!

Očinskog glavarstvo u Malom Lošinj u neke da potvrdi namire za mirovinu prepokorno potpisanih osim uz uvjet, da se namirene namire priljepi njegovu tiskana izjava, kojom očituje, da ne priznaje popa K. K. Bonefačića župnikom malošojinskim. Budući da je taj postupak posve samovoljan i nezakonit, prepokorno potpisani mole to Visoko Namjesništvo, da blagoizvorno pozvati na red občinsko poglavarstvo u Malom Lošinj te skloniti ga, da prestane zlorabiti njihove namire za mirovinu.

Občinsko poglavarstvo nema drugoga posla u pogledu namira, za mirovinu, nego da sudodpiše izjavu župnoga ureda, kojom ovaj svjedoči, da dotični umirovljenik živi i boravi ovdje: svaka je druga izjava i svjedočanstvo neumjeteno, tim više ako se protivi uvjerenju dotične stranke, kao u upitnom slučaju. I zaista ne htjeti priznati popa Kvirina Klimenta dra. Bonefačića župnikom malošojinskim te znači isto toliko podijeliti neopravdani ukor ne samo biskupskom ordinarijatu krčkom, već i visokoj c. kr. vladi, sporazumno s kojom je uskladio imenovanje popa K. K. dra. Bonefačića župnikom malošojinskim, ukor kojemu bi potpisani pokazali da se pridružuju, kad nebi presvjedočivali, kao što ovo prosjeduju protiv zlorabe njihove namire za mirovinu u svrhu protivnu njihovom uvjerenju kao i uvjerenju prave, nepatvoreno vjerna vjernika ovoga grada.

S dubokim poštovanjem toga visokoga c. k. namjesništva

u Malom Lošinj, 8. svibnja 1904.

prepokorni
umirovljeni podčastnici
(slijede potpisi.)

Oglas.

Na 8. marca 1903. našla se je na ulici u Pazinu jedna novčarka sa većom svotom novca.

Pozivlje se onoga koji ju je izgubio, da se ovom občinskom uredu prijavi.

Občinske glavarstvo
Pazin 30. aprila 1904.

Traži službu

zdrav, mlad čovjek, vješt hrvatskom, slovenskom, talijanskom i njemačkom jeziku, razumije se u vrtlarstvo, u šumarstvo i gospodarstvo. Isti je voljan primiti službu redara kod občine ili vozača kod pošte.

Poblize kod uprave ovoga lista.

Pčelno - voštene sveće

po kilog. K 4.90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano pčelnoga voska.

Ukrasne sveće iz gori imenovanog voska, ukrašene u reliefu sa zlatom, voštenim cviećem itd. . . . . kg. po K 8.—	Vošćeni ovitki, bijeli i bojadisani . . . kg. po K 4.90
Iste ukrašene s odjeljivim cviećicama . . . 6.—	Isti ukrašeni s cviećem i zlatom . . . 8.—
Tamjan lagrima, najfiniji 2.40	Svećice za božićno drvo u 6 bojah . . . 3.—
granič . . . . . 2.—	Voštene sveće tarče, I. anstr. sastav . . . 4.40
Sveće za pogrebe sa vrlo niskim cijenom. Gerbelinovi stjeni (dijeli) i stakla za vječnu luč. — Isto tako među pitomac (stoljni) i navadni, uz vrlo niske cijene.	Sveće tarče, I. talijanski sastav . . . 3.—
Preporučam se prečastnom svetećenstvu i p. n. obitavstvu najpoznatije,	Vošćeno plinno za oltare, metar . . . 2.40
	Vošćeno plinno sa 2000 kruna. —

J. KOPAČ, voščarica u Gerlic.

Neka se zahtieva

Prava Kathreinerova Kneippova sladna kava

samo u omotima sa sačinim znakom župnik Kneipp i sa imenom Kathreiner, pa se neka biteljivo odkloni svako prosoje svih namjerotodnih potrošača.

Gospodo biciklisti!

Tvrđka „Laurin Klement“ posjeduje najpoznatiju fabriku MOTOR-BICIKLETA.

Ivana Novaka u Pazinu

koji će Vam, netom budete zatražili, i franco i gratis poslati cjenik i raztumačiti Vam konstrukciju i savršeno funkcioniranje stroja.

Ivan Novak.

FORO BR. 6 PULA

Veliki izbor pravih engleskih i domaćih tkanina za muška odieła.

Krojač Anton Klement

Preporuča se mušterijam za obilne naručbe, obećajuc točnu podvorbu.

OBJAVA!

Podpisani časte se javiti slavnom občinstvu, da su preuzeli na svoj račun dobro poznatu gostionu:

Trattoria „Al Pero d' Oro“

nalazeću se u Trstu u ulici Cavana broj 22.

Prodavat će se Dalmatinska naravna vina kako slijedi:

U gostioni:	Za obitelj:
Crno iz Šibenika para 72	Crno iz Šibenika para 64
Opolto " " 80	Opolto " " 72
Bielo " " 88	Bielo " " 80

Razpačavati će se i dobro poznato

STEINFELDSKO PIVO

Podpisani će se sa svim silama starati, da zadovolje cijenjenim gostovima, te su radi toga poskrbili za dobru i jeftinu kuhinju.

Sa osobitim poštovanjem
Marko Stojić, vlastnik. Ante Sosić, poslovođa.

HRVATI, kupujte svi papir za pušenje **Družbe sv. Cir. i Met.**

Pučko piće. Zazvorovo pivo.

Najbolje sredstvo protiv pljanstvu, a uz to jeftino. Čisti krv i glavu. Probitačno za zdravlje i džep.

Pjeneće limunove bonbone,

svjetski znana kakvoća preporučuje

Prvo češko dijon. društvo.

tvornica za orient. slasticu i cokoladu

prije A. Maršner

Kral. Vinohrady (Česka).

Prvo češko dijon. društvo. tvornica za orient. slasticu i cokoladu prije A. Maršner

Svoji k svojim!
Stolarske Zadruge
(prije Antun Černigoj)
Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra.

Tvornica sa strojevnim obratom. Pakućevo izrađuje se samo u pečl izsušenim drvom. Konzervacija izključena. — Za solidnost se jamči. Prodaje se također uz mjesečnu odpiatu. Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji. Hrustrovanj, cijenjen se šalju na zahtjev.

Vicko Despalatović

slikarski majstor za Istru u Puli, ulica Circonvallazione br. 67, prizemno, slika stanove, nove kuće, vile, ulaze, crkve, dvorane za gostione i kavanje, kazališta i zavjese za kazališta, predelja na vapnu i na ulje, prozore i vrata na ulje kao što i na prividno drvo, table i grbove za prodavaonice duhana i tapacirca sobe papirrom. Radnje čini najvećom točnošću i trajnošću, polak onih u velikim gradovima. Drži zalihu najboljih i najfinijih uzoraka u secesionskom stilu, kalupa i nacerta dobarijenih iz Česke. Drži još veoma fin album uzoraka u bojama za crkve, uzet iz prvih crkava Austrije, Česke i Ugarske, što sve izrađuje uz najpogodnije cijene.

